

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 4-1, LT-01108 Vilnius, tel. (8 5) 210 7161, faks. (8 5) 210 7160, el. p. info@ekgt.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188756614

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
Ministrui Broniui Markauskui

2018-04-09 Nr. S-100

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

Vilniaus m. savivaldybės Merui Remigijui Šimašiui

DĖL KAZIUKO MUGĖS DALIES SERTIFIKAVIMO SUTEIKIANT TRADICINĖS MUGĖS STATUSĄ

Seimui atskaitingos institucijos Etninės kultūros globos tarybos (toliau – Taryba) ekspertai ne kartą svarstė tradicinių mugių sertifikavimo klausimus ir ypatingą dėmesį skyrė Vilniuje rengiamai Kaziuko mugei. Ši mugė, pasižyminti keturių šimtmečių tradicija, išsaugota bei atgaivinta etninės kultūros puoselėtojų, mokslininkų, menininkų ir vadybininkų pastangomis, šiandien tapo sektinu pavyzdžiu daugeliui Lietuvos vietovių. Tai viena gausiausių etninės kultūros mugių visame Baltijos regione, dėl savo unikalumo pritraukianti vis daugiau užsienio turistų. Kartu tenka pripažinti, kad dėl ypatingo masiškumo ne visi mugės prekeiviai pateikia tradicinius gaminius, ryškiai išsiskiria tik sertifikuotais tautinio paveldo produktais prekiaujantys tradiciniai amatininkai. Nepaisant to, Kaziuko mugė ar jos dalis, kurioje būtų prekiaujama tik sertifikuotais tautinio paveldo produktais ir vyktų istorines tradicijas atspindintys kultūriniai renginiai, turi puikias galimybes tapti sertifikuota pagrindine Lietuvos tradicine muge – svarbia ir įdomia ne tik mūsų šaliai, bet ir pasauliui kaip vienas iš galimų UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos pripažįstamų objektų.

Pagal „Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų meistrų ir tradicinių amatų neformaliojo mokymo programų atitikties tradicijai kriterijų aprašą“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 3D-498 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 3D-225 redakcija), tradicinė mugė privalo atitikti šiuos reikalavimus: 1) turėti istoriškai susiklosčiusias tradicijas (vykti ne mažiau kaip 75 metus arba vyko ne mažiau kaip prieš 75 metus); 2) daugiau kaip pusė joje parduodamų gaminių ir teikiamų paslaugų turi būti tautinio paveldo produktai; 3) pagrindinis mugės tikslas – tautinio paveldo produktų realizavimas ir tradicinių amatų demonstravimas. Visa Kaziuko mugė atitinka tik pirmąjį reikalavimą, o kitus du reikalavimus galima būtų realizuoti atskyrus mugės dalį, kurioje būtų prekiaujama vien sertifikuotais ir mugės istorinę paskirtį atitinkančiais tautinio paveldo produktais, būtų demonstruojami tradiciniai amatai ir vyktų kultūriniai renginiai (teatralizuotos eitynės, vaidinimai, folkloro ansamblių pasirodymai, galbūt

humoro ar literatūrinės kūrybos vakarai ir kiti renginiai, atspindintys senąsias tradicijas). Tokią tradicinę mugę būtina įkurdinti nuolatinėje, su šia muge istoriškai susijusioje vietoje, o šiuos požymius bene labiausiai atitiktų Katedros aikštė ir jos prieigos (kita senąją istoriją menanti mugės vieta – Lukiškių aikštė – šiais laikais būtų mažiau priimtina). Sertifikuota Kaziuko mugės dalis galėtų vadintis „Kaziuko jomarku“: šis pavadinimas pagrįstas istoriškai, kadangi 1827 m. pirkliai buvo gavę privilegiją Katedros aikštėje per Kaziuką rengti tris dienas trunkantį prekymetį – „jomarką“ (pavadinimas kilęs iš vokiško žodžio *Jahrmarkt*, reiškiančio metų arba svarbiausią turgų).

Kaziuko mugės dalies sertifikavimas suteikiant tradicinės mugės statusą būtų reikšmingas ne tik Vilniaus miesto savivaldybei, bet ir visai Lietuvai – formuojant patrauklų šalies įvaizdį ir jos tradicijų sklaidą pasaulyje. Kaip žinia, sertifikavimo procedūrą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymu, turėtų atlikti Žemės ūkio ministerija, be to, svarstyтина galimybė suteikti šiai tradicinei mugei dar ir nematerialaus kultūros paveldo objekto statusą. Atsižvelgiant į platų šiuo klausimu suinteresuotų asmenų ratą, siūlome visų pirma surengti tarpinstitucinį pasitarimą dėl galimybės sertifikuoti Kaziuko mugės dalį, pakviečiant jame dalyvauti ne tik Vilniaus miesto savivaldybės ir Žemės ūkio ministerijos atstovus bei etninės kultūros ekspertus, bet ir Lietuvos nacionalinio kultūros centro bei Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos atstovus.

Tarybos pirmininkė

Dalia Urbanavičienė

A. Daraškevičienė, +370 5 2107160, el. p. audrone.daraskeviciene@ekgt.lt